

Gıda üretim ve tedariki süreçlerinin güvenli devamı insan ve toplum için kritik önemdedir

Konjonktürden kaynaklı finansal kırılganlıklara rağmen tarım sektörü ihracatı geçen seneye nazaran yüzde 15,3 oranında artış göstererek yılı 34 milyar dolar seviyesinde tamamlamıştır. Bu tutarın yüzde 33,5'i ise Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri sektörüne aittir.

İhtiyaçlar hiyerarşisinin ilk basamağında yer alması itibariyle, "gıda" insan için hayati önemi haiz bir ürün çeşididir. Dolayısıyla, gıda üretimi ve tedariki ile bu süreçlerin güvenli bir şekilde devam ettirilebilmesi de insan ve toplum yaşamı için oldukça kritiktir. Özellikle yirminci yüzyılın ikinci yarısı ile birlikte dünyadaki insan nüfusunun daha önce görülmemiş şekilde artması özellikle gıda güvenliğini tehdit ederken, ayrıca insan eliyle yaratılan çeşitli durumlar da tedarik zincirini bozacak olumsuz gelişmelere sebep olmuştur.

Yaklaşık 3 yıl süren ve etkileri devam eden COVID-19 pandemi süreci ve Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan ve tüm dünyayı etkileyen kriz özellikle gıda sektörünü olumsuz etkilemiş, tedarik zincirinde arz ve talep şoklarına sebebiyet vermiştir.

VAZGEÇİLMEYEN OYUNCUYUZ

Pandemi süreci gıda sektöründe tüketicilerin panik halini satın alma davranışları ile bir yandan talep şokuna, hükümetlerin uyguladığı zorunlu kapanmalarla ise bir yandan da arz şokuna sebebiyet vermiştir. Bu noktada pandeminin bize hatırlattığı en önemli noktalardan biri özellikle gıda ürünleri söz konusu olduğunda kendi kendine yetebilen bir ülkenin var olmadığı ve küresel tedarik zincirinin de en az iç piyasalardaki tedarik zincirleri kadar önemli olduğudur. Aynı sonuca Rusya-Ukrayna ihtilafından kaynaklı yaşanan tahıl krizi örneğinden de ulaşabiliriz.

NİHAT UYSALLI

Orta Anadolu Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı

Bu noktada belirtmek gerekir ki ülkemizin hem gıda üretimi hem de tedarik zincirinde en önemli halkalardan biri olduğu aşikardır. Gerek "Tahıl Koridoru Anlaşması"nda diplomatik açıdan yürütülen rol, gerekse coğrafi konum açısından koridorun bir parçası olmamız, gıda sektörünün vazgeçilmez oyuncularından biri olduğumuzu işaret etmektedir. Kon-

jonktürden kaynaklı finansal kırılganlıklara rağmen tarım sektörü ihracatı geçen seneye nazaran yüzde 15,3 oranında artış göstererek yılı 34 milyar dolar seviyesinde tamamlamıştır. Bu tutarın yüzde 33,5'i ise Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri sektörüne aittir. Küresel ticarete konu olan yaklaşık 6.000 ürünün dörtte üçü ülkemiz tarafından ihraç edilirken,

Yalnızca üretim sürecine değil, tedarik süreçlerine uyum

Gerek pandeminin gerekse de uluslararası uyumsuzlukların gıda güvenliğinde hem üretim hem de tedarik zincirleri açısından küresel krizlere açık olduğunu göstermesi, bu süreçlerin mevcut durumlarından daha çok güveneye alınması gerektiğini anlamamızı sağlamıştır. Her ne kadar ülkemiz tarımsal çıktılar anlamında verimli topraklara sahip ve gıda sanayinde rekabetçi olsa da gıda sektörünün küresel bir karşılıklı bağımlılık arz ediyor oluşu, üretim ve tedarik süreçlerinin güveneye alınmasını tüm ülkeler için zaruri kılmaktadır. Özellikle pandemi göstermiştir ki gıda sanayinde otomasyon sistemlerinde artış olması ve insan emeği ile teknolojinin daha entegre hale getirilmesi gerekmektedir ki gıda üretimi insan emeğini üretim sürecinden kesen faktörlere rağmen devam etsin. Bu açıdan Endüstri 5.0 gelişmelerine adapte olarak yalnızca üretim sürecinde değil, tedarik süreçlerinde de insan ile teknoloji kompozisyonunun daha uyumlu hale gelebileceği bir dönüşüm yaşanmalıdır.

ihracatını yaptığımız ürünlerin ise yaklaşık üçte birinde rekabetçi sınıfta yer almaktayız.